

Toimenpideoite TPA 69/2021 vp

Mia Laiho kok

Toimenpideoite poliisin virka-avun maksullisuuden poistamisesta kiireellisissä lastensuojelu- ja eläintensuojelutehtävissä

Eduskunnalle

Poliisihallituksen ohjeistuksen mukaan poliisin virka-avusta osa muuttui maksulliseksi 1.10.2020. Poliisin antamasta virka-avusta laskutetaan esimerkiksi lastensuojeluviranomaisia tai valvontaeläinlääkäreitä. Mielenterveyspotilaisiin tai ulosottoon liittyvät tehtävät ovat edelleen maksuttomia. Laskutuksesta aiheutunut byrokratia on aiheuttanut lisätyötä ja byrokratiaa työntekijöille ja aiheuttanut lisäkustannuksia kunnissa. Maksut voivat nostaa myös kynnyksiä virka-avun pyytämiseksi.

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta vahvistetaan vuosittain, mutta sen peruslähtökohta virka-avun maksullisuudesta on ollut ainakin valtion maksuperustelain (150/1992) säätämisen jälkeen annetussa sisäministeriön päätöksessä (1690/1993) jo vuodesta 1994. Edellä mainitun asetuksen 6 §:n 1 momentin 7 kohdan virka-apua koskevaa sisältöä on arvioitu tarkemmin ja muutettu viimeksi yli kymmenen vuotta sitten. Valtion maksuperustelain 4 §:ssä mainitaan, että suoritteiden tulee olla maksullisia, jollei suoritteiden maksuttomuudelle ole perusteltua syytä.

Tein asiasta kirjallisen kysymyksen v. 2020 (KKV 713/2020 vp). Vastauksessa ministeri Ohisalo kertoo, että "maksulla on yleisesti nähty olevan olennainen merkitys siinä, että se rajaa tarpeetonta kysyntää, jotta myös palveluntuottajalla säilyy edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistään".

Poliisilain mukaan poliisin on myös annettava pyynnöstä muulle viranomaiselle virka-apua, jos niin erikseen säädetään. Poliisin on annettava virka-apua muulle viranomaiselle myös laissa säädetyn valvontavelvollisuuden toteuttamiseksi, jos virka-apua pyytävää viranomaista estetään suorittamasta virkatehtäviään.

Tilanteita, joissa sosiaaliviranomainen tarvitsee poliisin virka-apupyynnön, ovat muun muassa sisänpääsyn turvaaminen, kadonneen lapsen etsintä, lapsen huostaanoton turvaaminen kotikäynnin yhteydessä lapsen ja työntekijöiden turvallisuuden varmistamiseksi tai kuljetuksen turvaaminen.

Kiireellisissä lasten huostaanottotilanteissa, joissa kotitilanne on usein sekava ja vanhemmilla on useimmiten tunteet tilanteeseen liittyen ymmärrettävästi pinnassa, on tärkeää, että lastensuojelun työntekijät voivat keskittyä hoitamaan ja kohtaamaan itse lapsi omaa turvallisuuttaan pelkäämät-

Toimenpideoite TPA 69/2021 vp

tä. Maksullisuuden perusteet ovat kyseenalaiset tällaisissa tilanteissa. Myös silloin, kun eläinten hyvinvointi on merkittävässä vaarassa, virkaeläinlääkärin on saatava tehdä valvontakäynti turvallisesti.

Lastensuojelun virka-apupyynnöistä sekä virkaeläinlääkärien tarvitsemasta virka-avusta oman virkatehtävän suorittamisen turvallisuuden varmistamiseksi on alettu laskuttaa vasta vuosi sitten asetuksen perusteella. Mahdollisuus maksuille on säädetty maksuperustelaisissa jo vuonna 1994, mutta aiemmin kaikesta virka-avusta ei ole kuitenkaan laskutettu.

Edellä olevan perusteella ehdon,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ja lainsäädännöllisiin muutoksiin poliisin virka-avun maksullisuuden epäkohtien korjaamiseksi.

Helsingissä 23.9.2021

Mia Laiho kok